

Betreft: nieuwsbrief januari – maart 2010
Project: autisme in Iași, Roemenië

Looptijd: 2008 - 2010
Opdrachtgever: Stichting ZZG –grenzenloze zorg-
Door: Anke van Wijk (projectleiding)
Datum: april 2010

Website: www.stichtingzzg.nl
e-mail: autisme@stichtingzzg.nl

Inleiding

In het kader van het project 'Autisme en Iași' wordt drie tot vier maal per jaar een nieuwsbrief geschreven voor betrokkenen. In deze nieuwsbrief worden de activiteiten in het kader van dit project weergegeven van het eerste kwartaal van 2010.

Lesweek 7, maart 2010

Binnen het project zijn in totaal acht lesweken gepland. In maart zijn voor de zevende lesweek zes docenten naar Roemenië gereisd.

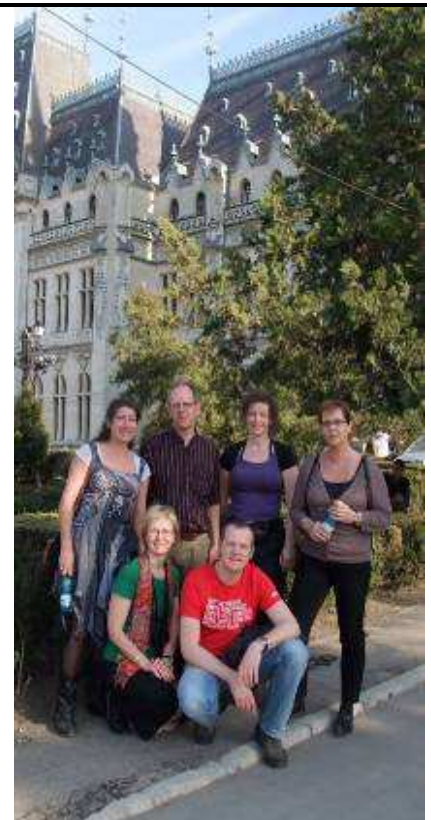
(vlnr staand, vlnr hurkend))

- Trudy Bax (autisme consulent, lunet zorg)
- Bert van de Meeberg (Arts Verstandelijk Gehandicaptten, Lunet zorg)
- Anke van Wijk (Autismeconsulent, Lunet zorg)
- Marianne de Bruin (Docent Fontys OSO)
- Paulien van Doorn (Seksuoloog, Lunet zorg)
- Albert Westerling (Leerkracht speciaal onderwijs de Taalbrug, SSOE)

Thema's van de zevende lesweek waren 'aanleren van vaardigheden' en 'seksualiteit'.

Marianne heeft het onderwerp 'aanleren van vaardigheden' gegeven voor de verschillende doelgroepen op maandag en dinsdag. Voor de werkers heeft dit thema op woensdag een vervolg gekregen door Albert en Anke. Paulien heeft het onderwerp 'seksualiteit' verzorgd voor de specialisten, ouders en werkers. Dit was, bij aanvang, een wat moeilijk onderwerp vanwege de culturele verschillen. Echter snel bleek dat er veel ruimte was en dat het spreken over dit onderwerp als een soort bevrijding werd ervaren. Bert van de Meeberg en Trudy hebben tijdens de lesdagen consulten verzorgd, werkbezoeken afgelegd en een meeting met specialisten geleid.

Alle lesstof is vooraf vertaald door Inga Smelik (stichting Ancora Salvarii). Daarnaast heeft Inga voor de zevende keer bij alle lessen als tolk gefungeerd en het Nederlands vertaald naar het Roemeens. Deze lesweek waren de lesgroepen gesplitst. Daarom is gewerkt met een extra tolk: Delia Mindricel, studente Nederlands aan de universiteit in Boekarest. Ze heeft de tolktaak heel goed vormgegeven!

De organisatie vanuit dagcentrum Sf Andrei door Antoinette Smits, Teodora Racoveanu en Dr. Ciobanu was, zoals altijd, weer super geregeld!

STICHTING
DOMINIQUE
ROEMENIË

Naast de lessen zijn er diverse werkbezoeken geweest.

In de vorige nieuwsbrief gaven we aan dat er plannen waren voor het maken van een informatie DVD over autisme. Door de complexe regelgeving hebben we dit plan aangepast. Momenteel verkennen we, samen met de Roemeense betrokkenen, de behoefte aan het ontwikkelen van een autisme website met een informatie DVD.

Lesvoorbereiding op de hotelkamer

les over seksualiteit

Werkbezoeken aan Stejarul en Galata

Samenwerking met de Universiteiten

Faculteit psychologie

In november 2008 is een intentieverklaring getekend voor langdurige samenwerking op onderwijsgebied tussen de faculteit Psychologie van de universiteit van Iași en Fontys Hogescholen, afdeling Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO).

In maart 2010 zijn er diverse activiteiten met de universiteit geweest. Albert en Anke hebben twee dagdelen verzorgd rond het thema 'de rol van de professional in een schoolomgeving'. Het ene dagdeel bevatte het theoretisch gedeelte en het andere dagdeel een praktische training in een school voor speciaal onderwijs 'Paunescu'. Het was erg prettig dat de directie van de school ons toestemming heeft gegeven om een praktische training te kunnen realiseren!

Ongeveer 40 studenten namen deel aan het theoretische dagdeel. Voor het praktische deel kwamen veel te veel studenten. We hebben helaas bijna de helft van de studenten naar huis moeten sturen. Door de praktijktraining werd het mogelijk de verbinding tussen theoretisch inzicht en begeleiding te ervaren.

Op vrijdagmiddag is tijdens een speciale meeting sprake met studenten Master Special Educational Needs (SEN). Het thema van de bijeenkomst was de kwetsbaarheid van kinderen met autisme en het denkkader, mogelijkheden en grenzen als professional. Het was voor allen een zeer inspirerende bijeenkomst.

Foto impressie van de universiteitsactiviteiten

De eerstvolgende activiteit op de universiteit zijn gastlessen verzorgd door Theo Peeters en Hilde De Clerck ter gelegenheid van het 150jarig bestaan van de faculteit. Deze zal in september plaatsvinden.

Medische faculteit

Voor de eerste keer is een minisymposium georganiseerd op de faculteit geneeskunde en farmacie. Professor Vasile Astărăstoae, rector van de faculteit en voorzitter van de Roemeense artsenvereniging, was initiator van deze activiteit. Hij was helaas zelf afwezig vanwege werkzaamheden elders. Met de interesse van de medische wereld voor autisme zijn we erg blij. De universiteit heeft de wens uitgesproken in de toekomst gebruik te willen maken van de Nederlandse kennis in de vorm van het opstellen van lesmodulen. Daarnaast willen zij graag participeren in het afsluitend symposium in november.

Gesprek met professor van de universiteit, volle collegezaal, hulp van een deelnemer, Bert en Mariana Lungu voor de universiteit.

Er is nog geen voortgang rond mogelijke samenwerking tussen de fysiotherapie opleiding in Nederland (Fontys) en de opleiding Fysiotherapie van Iași.

Literatuurvertaling

Uitgever Polirom heeft het boek van Theo Peeters "Autisme: van begrijpen tot begeleiden" in november 2009 uitgegeven. Dit is een mijlpaal voor het project. We willen echter graag nog meer literatuur in het Roemeens beschikbaar maken. In een bijeenkomst met de uitgever hebben we hierover gesproken. In de zomer neemt een uitgever een besluit over het vervolg.

In een boekwinkel in Iasi op zoek naar boeken over autisme

Netwerk in Roemenië

Kinderbescherming

Tijdens de lesweek heeft een bijeenkomst met de directie van de kinderbescherming plaatsgevonden. Vanuit de kinderbescherming wordt dit project ondersteund en men heeft aangegeven graag een vervolg te willen na beëindiging van dit project in november.

Oudervereniging

Op initiatief van de voorzitter van de oudervereniging voor autisme in de regio Iasi is er weer een live TV uitzending geweest rondom het project en de internationale autisme dag op 2 april 2010.

Meeting

Tijdens de lesweek is er een diner georganiseerd met vertegenwoordigers van verschillende organisaties gericht op ondersteuning van kinderen met beperkingen. Doel van het ontmoeten was onderling kennis maken en mogelijkheden voor samenwerking verkennen. Het was een prettige en open bijeenkomst.

Ambassade

De ambassadeur van Nederland, HE Tanya van Gool, was helaas niet in de gelegenheid het project tijdens de lesweek in maart te bezoeken.

Faculteit Nederlands

Via dhr. Gheorghe Nicolaescu van de faculteit Nederlands is een student Nederlands benaderd om te tolken tijdens de lesdagen. Delia Mindricel is van Boekarest overgevlogen naar Iasi, om te komen tolken. Het was een prima samenwerking met mogelijkheden voor de toekomst.

Netwerk in Nederland / overige activiteiten

Rond dit project is er contact met de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA). Er is een artikel geschreven voor het maandblad van deze vereniging. Tevens is er een verkennend gesprek geweest over de mogelijkheden van samenwerking van de verschillende ouderverenigingen. Gezamenlijk is een eerste aanzet voor een vragenlijst gemaakt. Wellicht vloeien hieruit in de toekomst nog specifieke activiteiten voort.

Achtste lesweek – afsluiting project, november 2010

De voorbereidingen van afrondende activiteiten van dit project zijn gestart. Het wordt de week van 1 november 2010. Deze lesweek zullen diverse thema's worden verdiept in de vorm van workshops waarbij de deelnemers actieve inbreng zullen hebben. We zijn bezig de docenten te benaderen. Nog vóór de zomer hopen we het team vast te kunnen stellen. Hoofdactiviteiten in de laatste lesweek zullen zijn: workshop aan gemengde groepen professionals en ouders, symposium op de universiteit, contacten met de uitgever rond het volgende boek en een afsluitende bijeenkomst.

Voortgang

Dit project heeft de aandacht voor autisme bij velen in Iași doen groeien. Niet alleen de actieve betrokkenheid van de contactpersonen (Dr Ciobanu, Teodora, Antoinette, Inga), maar zeker ook de medewerking van de kindbescherming, de initiatieven van de oudervereniging, de inzet van de universiteiten en anderen zijn daarvan mooie resultaten. Alle betrokken partijen geven aan dat zij niet alle activiteiten willen afsluiten in november, maar dat het nodig is een vervolg te ontwikkelen. De Roemenen zelf beraden zich nu over waar de behoefte ligt, hoe een vervolg vorm zou moeten krijgen, wat men verwacht van de Nederlandse expertise en hoe het financieel gerealiseerd kan worden.

Financiën

Om financiële dekking te realiseren voor een vervolg op het project dat in november wordt afgerond, worden momenteel diverse kanalen verkend.

De afgelopen jaren is het deskundigheidsbevorderingproject geheel gerealiseerd uit sponsorgelden.

KLG Europe is hoofdsponsor van dit project.

• Consultants
• Archineers
• Managers

Ook Archicom en E. van Wijk transport zijn sponsoren van het project. Daarnaast zijn er andere partijen die financiële ondersteuning geven aan het project.

Het project wordt voor sponsoring aanbevolen door de ambassadeur van Roemenië Dhr.C. Fabian, het ondernemersnetwerk Dutch Romanian Network en tennisser Paul Haarhuis.

ZE Calin Fabian

Paul Haarhuis

De volgende nieuwsbrief zal in juli 2010 verschijnen.